

EloKwaliteitsToets

Deze EloKwaliteitsToets is een van de opbrengsten van een onderzoek dat was opgezet om scholen te ondersteunen bij de keuze en het inzetten van elektronische leeromgevingen in het kader van een op diversiteit gericht schoolbeleid. Het bleek lastig om de kwaliteiten van elo's-sec in kaart te brengen vanuit een diversiteitsperspectief. Daarbij is namelijk niet alleen de functionele structuur van elo's van belang maar ook de wijze waarop ze worden gevuld en ingezet in het onderwijs. Daarom is ook in de praktijk gekeken op scholen waar met elo's wordt gewerkt.

In het onderstaande toets worden de belangrijkste resultaten van het onderzoek geconcretiseerd in thema's en vragen waarop elo's beoordeeld en vergeleken kunnen worden. Het is een gelaagd model. In het eerste blok staan beoordelingscriteria die betrekking hebben op

- de functionele structuur van elo's (dat wil zeggen op het repertoire van voorzieningen of functionaliteiten), op
- de wijze waarop deze functies met elkaar zijn geïntegreerd, en
- de werkingswijze van de elo.

In het tweede gedeelte zijn beoordelingscriteria opgenomen die betrekking hebben op de inhoudelijke vormgeving, didactiek en praktische hantering van de elo.

Scholen kunnen de Elo KwaliteitsToets (EKT) gebruiken bij de ontwikkeling van een op diversiteit gericht schoolbeleid ten aanzien van elektronische leeromgevingen. Het is een instrument dat zowel de algemene kwaliteit als de diversiteitsgevoeligheid van elo's in kaart brengt.

Voor onderbouwing verwijzen we naar het onderzoeksrapport:

Menting, C. (2003). *Elektronische leeromgevingen en diversiteit*. Amsterdam: SCO-Kohnstamm Instituut/EXCELO.

Functionele Structuur van de Elo	
Interface	<ul style="list-style-type: none">▪ Hoe overzichtelijk is de standaard interface?▪ Is het mogelijk de interface te personaliseren? (kleurstelling, namen van knoppen, logo van onderwijsinstelling, iconen)▪ Wat is de taal van het programma? (Nederlands, Engels...)
Gebruiksgemak	<ul style="list-style-type: none">▪ Hoe lang hebben leerlingen/docenten gemiddeld nodig om vertrouwd te raken met de leeromgeving? (aanleertijd)▪ Hoe groot is het ervaren gebruiksgemak?
Vaardigheden	<ul style="list-style-type: none">▪ Zijn algemene computer- en internetvaardigheden voldoende om met de elo te werken?▪ Welke specifieke vaardigheden moeten worden aangeleerd?
Communicatie	<ul style="list-style-type: none">▪ Wat is de reikwijdte van de communicatiemogelijkheden? Synchron: chat (één-op-één of iedereen), videoconferentie.

	<p>Asynchroon: e-mail, discussieforum, bestandsuitwisseling, archief van chat, portfolio</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wat is de kwaliteit van deze voorzieningen? Specificatie voor e-mail: versturen naar individuen, groepen, categorieën; met of zonder attachment; met of zonder afschrift naar zender. Specificatie voor bestandsuitwisseling: structurering van opslag; wie heeft toegang tot welke bestanden; informatie over indiening; versiebeheer.
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zijn er voorzieningen voor het inrichten van een eigen webruimte voor groepen of projecten? ▪ Over welke hulpmiddelen kunnen deze groepen beschikken?
Opslag lesmateriaal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Welke typen bestanden kunnen als lesmateriaal worden opgeslagen? (kale of geformatteerde tekst, webpagina's, spreadsheets, PowerPoint, geluids- en beeldmateriaal, video) ▪ Is er een html-editor ingebouwd? Hoe uitgebreid of verfijnd is de editor? ▪ Op hoeveel niveaus kan het lesmateriaal worden opgeslagen? (structurering van informatie-eenheden naar vakken, thema's, jaren etc.) ▪ Wordt er metadata toegevoegd aan elk onderdeel van het lesmateriaal? (auteur, bronformaat, copyright, vak, thema, moeilijkheidsgraad etc) ▪ Wordt het lesmateriaal opgeslagen in een centrale databank die door alle docenten gevuld, geraadpleegd en gebruikt kan worden? (uitwisselbaarheid)
Gebruik lesmateriaal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Op welke wijze wordt het lesmateriaal beschikbaar gesteld? (Koppeling aan studietrajecten of onderdelen daarvan; afbakening van periode van beschikbaarheid) ▪ Kan het lesmateriaal worden hergebruikt en geherordend voor het aanmaken van speciale leertrajecten?
Toetsen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschikt de elo over toets- en surveyfaciliteiten? ▪ Welke soorten toetsvragen worden door de elo ondersteund? (multiple choice, multiple answer, matching, ordering, drag&drop, true/false, fill in the blank, essay, short answer) ▪ Kunnen de niet-open vragen van een automatische waardering worden voorzien? ▪ Zijn er mogelijkheden voor automatische inhoudelijke feedback? Met name reactie op 'foute' antwoorden. ▪ Op welke wijze worden toetsvragen opgeslagen? (zie opslag lesmateriaal) ▪ Hoe worden toetsen beschikbaar gesteld?
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Welke informatie biedt de elo over het online gedrag van leerlingen? ▪ Bezoek van pagina's of secties ▪ Gebruik van zelftoetsen

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Invullen van toetsen of survey ▪ Toetsuitslagen ▪ Participatie in discussiefora ▪ Ingediende documenten of opdrachten ▪ Portfolio ▪ Welke mogelijkheden biedt de rapportvoorziening voor toetsresultaten? ▪ Op naam of persoonskenmerk ▪ Per toets of per vraag ▪ Totaal
Instellingsniveau	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Welke extra voorzieningen biedt de elo op instellingsniveau? (o.a. koppeling aan andere systemen, zoals studentenadministratie). ▪ Krijgen docenten/leerlingen op of via hun openingspagina een overzicht van alle vakken, mededelingen, deadlines, afspraken en studieresultaten?
Web-based: any time & any place?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Is de elo volledig web-based? Is de elo dus met elke browser te benaderen, ongeacht plaats, type computer of besturingssysteem? ▪ Moet er speciale client-software worden geïnstalleerd op de computers van gebruikers? ▪ Kan de elo met elk besturingssysteem worden benaderd?
Invulling en Gebruik van Elo	
Inhoud en vormgeving	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wordt bij de selectie van lesmateriaal rekening gehouden met identificatiemogelijkheden voor en eventuele vooroordelen, stereotypen of taboes van (groepen) leerlingen? ▪ Wordt bij de inrichting van het lesmateriaal rekening gehouden met mogelijke taalachterstanden? ▪ Wordt bij de samenstelling van lesmateriaal gevarieerd in moeilijkheidsgraad en lengte van teksten, en/of in multimediale formaten? ▪ Wordt het lesmateriaal gepresenteerd vanuit een specifiek cultureel, intercultureel of multicultureel perspectief? ▪ Worden bijdragen van leerlingen gebruikt om het lesmateriaal aan te vullen of te wijzigen?
Inrichting leertrajecten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Is er voldoende informatie over de verschillen in begin-situaties, interesses, leervermogen en leerstijlen van (groepen) leerlingen? ▪ Hoe wordt daarop aangesloten bij de inrichting van het leertraject resp. van de leertrajecten?
Coaching	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kunnen docenten tijdige, ondersteunende, motiverende en persoonlijke feedback geven op een regelmatige basis? ▪ Welke vormen van online retour-informatie gebruiken zij hiervoor? E-mail, discussieforum, chat, bestandsuitwisseling, (zelf)-toetsen (met of zonder automatische retour-informatie)
Balans	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wat is het relatieve gewicht van de online onderwijsactiviteiten in vergelijking met offline activiteiten? ▪ Hoe werkbaar is de balans tussen virtuele en lokale activiteiten voor leerlingen en docenten? (probleem van overbelasting van docenten)

